

Examinationsuppgift: En analys av Hjalmar Söderbergs *Doktor Glas*

Du ska nu analysera romanen *Doktor Glas* av Hjalmar Söderberg med hjälp av Maria Wahlströms avhandling *Jag är icke heller en* (2012).

Fokus för din analys är hur doktor Glas fungerar som huvudperson och dagboksskrivare. Din analys ska vara **500-900 ord**.

Nedan hittar du mer information om vad du ska tänka på när du skriver en litteraturanalys.

Struktur för din text:

1. Rubrik: En analys av dagboksromanen *Doktor Glas*

2. Inledning (kopiera in stycket nedan):

Hjalmar Söderberg är en av Sveriges största författare. Han debuterade 1895 med romanen *Förvillelser* som av sin samtid uppfattades som mycket kontroversiell på grund av huvudpersonens många sexuella relationer. Idag är han mest hågkommen för verk som *Martin Bircks ungdom* (1901), *Den allvarsamma leken* (1912) och framförallt *Doktor Glas* (1905). *Doktor Glas* har formen av en dagbok, skriven av titelns Tyko Glas och kretsar kring frågan om det kan vara rätt att döda en annan människa. I denna text kommer jag att undersöka romanens huvudperson. På vilka sätt är doktor Glas en typisk dagboksskrivare i genren dagboksroman? På vilka sätt skiljer han sig från det typiska dagboksjaget?

3. Huvuddel (flera stycken):

I huvuddelen gör du din analys.

Börja med att kort sammanfatta romanen *Doktor Glas*, med fokus på det som är viktigt för din text. Hur är doktor Glas som person? Vad är det som gör att han skriver dagbok? Vilka konflikter brottas han med?

Presentera därefter Maria Wahlströms avhandling. Återge och citera de delar som är relevanta för din analys. Förklara om och på vilket sätt de stämmer överens med din analys av doktor Glas som dagboksskrivare.

4. Avslutning (ett stycke)

Sammanfatta kort vad du har kommit fram till. Se till att din sammanfattning besvarar frågeställningarna. Resonera också kort om effekten av det du undersökt. Säger det någonting om världen? Om hur det är att vara människa och hur människor ser på sig själva?

Att skriva en textnära analys

När du analyserar litteratur behöver du vara textnära och ge belägg för att dina tolkningar stämmer. Det gör du genom att utgå ifrån det som står i romanen, ge exempel och återberätta relevanta delar. Nedan hittar du ett exempel på hur detta kan göras.

I George Orwells roman *Djurens gård* är rörelsen mellan jämlikhet och förtryck central. Efter att bondgårdens djur gjort uppror mot den elaka bonden kommer de överens om sju budord som bland annat lyder "Alla djur är jämlika" (Orwell 1983, s. 19). När grisarna senare gradvis tagit över makten över bondgården förändras omärkligt budorden ett efter ett, för att passa grisarnas behov. I en av bokens slutscener går ett djur för att läsa budorden men inser att de förändrats till oigenkännlighet: "Det fanns bara ett enda bud kvar. Det löd: Alla djur är jämlika men vissa djur är mer jämlika än andra" (Orwell 1983, s. 90). Genom detta har grisarna slutgiltigt övergått till de förtryckande människornas sida och övriga bondgårdsdjur är tillbaka i lika eländiga liv som under den tidigare bonden, långt ifrån drömmen om jämlikhet.

Språk och formalia

- Språket ska vara sakligt och korrekt. Jämför med Wahlströms avhandling.
- Texten ska ha en tydlig styckeindelning och balans mellan styckena. Skapa övergångar med hjälp av sambandsmarkörer.
- I inledningen anges fullständig källa. Därefter räcker det att du använder författarens efternamn eller verkets titel. Exempel:
"I *Doktor Glas* skildras ..."
"I romanen ..."
- När du återger citat skriver du citatet i den löpande texten. Skriv av ordagrant vad som står i texten. Använd citattecken och ange efternamn, årtal och sidnummer inom parentes.
Exempel:
I romanens första möte med Klas Recke framgår att Glas är avundsjuk på Reckes utseende. Han beskriver i sin dagbok att han ända sedan första gången de träffades tänkt: "hvarför har den mannen fått just det ansiktet, som jag borde ha haft?" (Söderberg 1905, s. 42).
- Om du utelämnar några ord i citatet så ange detta med [...]